

Budgetuppföljning per mars 2025

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Innehåll

MÅLPROGNOS	1
EKONOMI.....	1
DRIFTREDOVISNING	1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER.....	2
ALLA PROGNOSEER	3
INVESTERINGAR	4
RISKER	5
EKONOMISKA RISKER	5
RISKER FÖR VERKSAMHET	6
OMVÄRLDSRISKER	6

Målprognos

Avsnittet redogör för eventuella avvikelser kopplat till måluppfyllelse per helår. Avvikelse i detta fall betyder att nämnden prognostiserar att målet inte kommer att uppfyllas per helår.

Nämnden prognostiserar inga avvikelser.

Ekonomi

Avsnittet redogör för nämndens ekonomi.

För år 2025 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på lägre personalkostnader.

Driftredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Utfall Mar 2025	Budget Mar 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Intäkter	3.6	3.7	14.9	15.0	-0.1	1%	16.0
Kostnader	-10.7	-11.2	-45.3	-46.0	0.7	2%	-43.6
Nettokostnader	-7.1	-7.5	-30.4	-31.0	0.6	2%	-27.6

Nämnden prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 0,6 miljoner kronor netto. Nämndens intäkter beräknas bli något lägre än budget, men är osäkra. Inom bygglov finns beslut om ett par större sanktionsavgifter, där ett av nämndbesluten inte ska gälla till dess att länsstyrelsen avgör ärendet slutligt (inhibition). Personalkostnaderna beräknas bli lägre än budget beroende på föräldraledigheter, lägre tjänstgöringsgrad och vakanta tjänster under en del av 2025.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Verksamhet	Utfall Mar 2025	Budget Mar 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2024
Nämnd	-0.2	-0.3	-1.2	-1.3	0.1	8%	-1.1
Bygglovsverksamhet	-2.0	-1.5	-6.7	-6.0	-0.7	12%	-5.5
Planverksamhet	-0.5	-0,9	-4,0	-3,5	-0.5		-4,0
Kart- och mät verksamhet	-1.0	-1.0	-4.2	-4.3	0.1	2%	-3.4
Livsmedel	-0.1	0.0	-0.2	0.0	-0.2		0.0
Miljö- och hälsoskydd	-1.8	-1.9	-7.3	-7.9	0.6	8%	-6.8
Stab	-1.5	-1.9	-6.8	-7.9	1.1	14%	-6.7
Summa Alla verksamheter	-7.1	-7.5	-30.4	-31.0	0.6	2%	-27.6

Verksamhet nämnd prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor. Arvodeskostnaderna bedöms bli lägre.

Bygglovsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 12 procent av budgeterade nettokostnader. Intäkterna beräknas gå mot budget, men med en viss osäkerhet. Det finns beslut i nämnden om ett par större sanktionsavgifter, där ett av besluten inte ska gälla till dess att länsstyrelsen avgör ärendet slutligt (inhibition). Prognosen förutsätter att nämnden får in större delen av dessa beslutade sanktionsavgifter. Främsta orsaken till högre kostnader är att personalkostnaderna är högre.

Planverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor. Intäkterna blir lägre än budget. Verksamheten har personal som tillfälligt valt att gå ned i tjänstgöringsgrad under året.

Kart- och mät verksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken är att intäkterna beräknas bli högre än budgeterat med anledning av fler kartbeställningar och att kartavtalen inte blivit uppsagda. Uppsägningar har befarats och kan ske årsvis med anledning av EU:s Inspire-direktiv som innebär möjlighet att tillhandahålla kostnadsfri öppen data, till exempel hos Lantmäteriet. Delar av personalen har valt att tillfälligt gå ned i tjänstgöringsgrad.

Livsmedelsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor. Intäkterna beräknas bli något högre än budget och avvikelsen beror främst på högre personalkostnader.

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 8 procent av budgeterade nettokostnader. Intäkterna beräknas bli något högre än budgeterat och kostnaderna lägre på grund av en vakant tjänst del av 2025 och personal som tillfälligt valt att gå ned i tjänstgöringsgrad.

Verksamhet stab prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 1,1 miljoner kronor vilket motsvarar 14 procent av budgeterade nettokostnader. Nämndens budgetreserv ligger på staben. Reserven har till del skapats genom att personalbudgeten på verksamheterna lagts efter beräknad tjänstgöringsgrad 2025. Då flera avdelningar har personer som är föräldralediga/partiellt föräldralediga detta år är reserven stor och bedöms inte behöva användas. Staben har en vakant tjänst inom registratur under årets första fyra månader.

Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Ansvar (mnkr)	Budget helår 2025	Prognos 1 Helår 2025	Prognos 2 Helår 2025	Prognos 3 Helår 2025
Nämnd	-1,3	-1,2	-1,2	
Bygglovsverksamhet	-6,0	-6,6	-6,7	
Planverksamhet	-3,5	-3,5	-4,0	
Kart- o mät verksamhet	-4,3	-4,2	-4,2	

BUDGETUPPFÖLJNING PER MARS

Livsmedel	0,0	-0,2	-0,2	
Miljö och Hälsoskydd	-7,9	-7,5	-7,3	
Stab	-7,9	-6,8	-6,8	
Summa Miljö och stadsbyggnadsnämnden	-31.0	-30.0	-30.4	

Förändringen mellan prognos 1 och prognos 2 är främst lägre intäkter inom planverksamheten men även något lägre miljö- och hälsoskyddsintäkter. Inom bygglov ökar kostnaderna något på grund av ökade utbildningskostnader med anledning av ny lagstiftning.

Investeringar

Avsnittet redogör för nämndens investeringar.

Sammanställningen nedan visar nämndens investeringar och prognosavvikelse för helåret mot budget.

Projekt	Utfall Mar 2025	Budget Mar 2025	Prognos helår 2025	Budget helår 2025	Avvikelse Budget - Prognos	Avvikelse mot budget helår %
Inventarier	0.0	0.0	-0,2	-0.2	0.0	0%
Mätinstrument	-0.6	-0.2	-0,5	-0.7	0.2	29%
Summa Alla projekt	-0.6	-0.2	-0,7	-0.9	0.2	11%

Ett nytt mätinstrument för kart- och mätverksamheten är upphandlat.

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker.

Ekonomiska risker

Förenklat regelverk plan- och bygglagen

Ett beslut väntas under första halvåret om ett lagförslag som innebär väsentliga ändringar i plan- och bygglagen. Förändringarna innebär en rad lättnader för sökande att utföra olika åtgärder utan lov eller ens anmälan. Men också förslag till andra lagförändringar.

Exempel:

- Anmälningsskyldighet för attfall tas bort.
- Attefallsåtgärder och lov ska kunna uppföras samtidigt utan att invänta slutbesked.
- Flexibla regler för friggebodar och attefallsåtgärder: totalpott på 45 kvm där fastighetsägaren kan disponera kvm som de vill inom planlagt område. Reglerna ska även gälla flerbostadshus.
- Tillbyggnad: Lovbefriat skärmtak och attefallstillbyggnad slås ihop- pott på 30 kvm att fördela.
- Slopas generella krav på bygglov för fasadändringar på en- och tvåbostadshus
- Kommuner ska kunna bevilja inredning av vind även i strid med DP
- Lov ska som huvudregel gälla direkt från att beslut fattas. (återgång till äldre regel)
- Med mera

Många av lagförslagen kommer inte att vara aktuella för kulturmiljövärdefulla byggnader eller för fastigheter inom sådana utpekade områden. Danderyd har stora områden utpekade som kulturmiljövärdefulla liksom många sådana enskilda byggnader. Det innebär att genomslaget av lagstiftningen troligen blir mindre för Danderyds kommun än för de flesta andra kommuner. Men förändringarna kommer att påverka det totala antalet ärenden och kontorets arbetssätt, liksom ett ökat behov av information och vägledning. Risken är därför att intäkterna för prövning av ärenden minskar för både bygglovs- och kart- och mätverksamheten.

En trolig konsekvens är att antalet ärenden för tillsyn i efterhand ökar. Därmed är det också troligt att inkomsterna ökar vad gäller sanktionsavgifter.

Det nya regelverket föreslås gälla redan från 1 oktober 2025. Nämnden har inte räknat med något nämnvärt budgetbortfall i budgetprognosen för 2025 med anledning av ändringarna.

Konjunktorens påverkan på intäkterna

Lågkonjunkturen har påverkat så att fler verksamhetsutövare, som får tillsyn enligt miljöbalken respektive kontroll enligt livsmedelslagstiftningen, lagt ned sin verksamhet vilket påverkat intäkterna. Vidare har bygglovs- och kart/mätområdet påverkats av lågkonjunkturen och det är fortsatt risk för färre ärenden att handlägga och därmed lägre intäkter.

Osäkerheter angående sanktionsavgifter

Vid överträdelser av plan- och bygglagen (PBL) fattar miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslut om sanktionsavgifter med stöd av PBL och av plan- och byggförordningen (PBF). Det råder ett strikt ansvar för byggsanktionsavgifter och dessa ska tas ut även om överträdelser inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Avgifterna kan sättas ned till hälften eller en fjärdedel om till exempel avgiften inte står i proportion till den överträdelse som begåtts. Rättspraxis är inte säkerställd och prövningen av ärenden i överinstanser drar ut på tiden vilket gör att det är mycket svårt att prognostisera intäkter inom området.

Risker för verksamhet

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är alltid en kritisk risk för miljö- och stadsbyggnadsnämnden som verkar inom samhällsbyggnadssektorn i Stockholms län. Under pågående lågkonjunktur är personalomsättningen och risken dock lägre.

Det är angeläget att fortsätta arbeta för att vara en attraktiv arbetsplats och det är viktigt att behålla personalstyrkan även under en konjunkturedgång. Detta för att det är allmänt svårt att rekrytera och det råder normalt stor konkurrens om medarbetarna. Vid underbemanning, vakanser och personalavgångar ökar stressen i befintlig personals arbetsmiljö och handläggnings- och leveranstider påverkas. Om nyckelpersoner slutar är risken stor att erfarenheter, kompetens och effektivitet förloras.

Omvärldsrisker

Utifrån omvärldsläget finns risk för störningshändelser, kris och till och med krig. Detta medför behov av ökad beredskap inom organisationen. För nämnden gäller det i synnerhet inom livsmedelskontrollen samt inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Risker för former av IT-sabotage ökar och området är en sårbarhet för miljö- och stadsbyggnadskontoret som är mycket beroende av sina IT-system.